

Als een advocaat geen geld krijgt van een cliënt, heet dat in Nederland vaak *pro Deo* (Latijn voor 'voor God'; de gedachte is dat goede werken later door God worden beloond). In de VS en Engeland is de term *pro bono* in zwang: 'voor de publieke zaak'. Dat is echt gratis werken, zonder overheidsvergoeding.

Hans Anker: „Er zijn nu al advocaten die zeggen dat ze nu alleen nog maar betalende zaken aannemen.”

Alie Westerhuis: „Ik kan en zal dit werk blijven doen. Ik moet dus nog maar een tandje bijzetten.”

Bart Canoy: „Het is een ondermijning van onze rechtstaat. Iedereen moet evenveel recht hebben op goede bijstand.”

Foto's: Frans Andringa

door minister Opstelten voorgestelde maatregelen”, laat voorzitter Reinier van Zutphen weten. „Want wat ik zie is toch een aantasting van de basisrechten die wij Nederlanders hebben: iedereen moet toegang tot de rechter hebben. Een overheid die geen cent over heeft voor een gedegen rechtspraak, laat duidelijk weten niet voor zijn burgers te willen zorgen. Deze maatregelen treffen iedereen: mensen met een hele kleine beurs, de spreekwoordelijke Henk en Ingrid en het midden- en kleinbedrijf zijn de dupe. Daarom komen we in actie en spreken onze zorg uit. Staken? Daar hebben we het niet over. We

En wie straks zijn recht wil halen omdat hij zich beduveld voelt door een verkopende partij moet, als het aan de minister ligt, eveneens diep in de buidel tasten. De laagste inkomenscategorie betaalt nu 284 euro voordat een zaak tegen een ander kan worden aangespannen. Krijgt de minister zijn zin, dan is dat straks bijna 1500 euro.

„Moet je voorstellen dat iemand een paar jaar flink heeft gespaard voor een nieuw bankstel. Als die bank dan eindelijk is afgeleverd en er zit een verborgen gebrek aan, dan wil hij die schade wel verhalen”, zegt Westerhuis. „Dus gaat de koper naar de rechter. Hij krijgt dan echter eerst te maken met die verhoogde griffierechten. Voor degenen in de laagste inkomenscategorie is vijftienhonderd euro echt niet te betalen. Wordt hij onverhoopt in het ongelijk gesteld, moeten hij dat bedrag wel ophoesten. Veel mensen zullen dat risico niet aandurven en dus nalaten om hun recht te halen.”

Een wildwestmaatschappij met ruim baan aan oplichters

wachten eerst af hoe de minister omgaat met alle kritiek. Tot die tijd gebruiken we onze invloed om de mensen die hierover moeten beslissen duidelijk te maken dat deze maatregelen onze goedkeuring niet hebben.”

Hoger beroep

De financiële gevolgen zijn enorm voor de burgers. „Neem een echtscheiding als voorbeeld”, zegt Gelderloos namens de sociale advocatuur. „Onvermogende particulieren betalen nu 71 euro per persoon. Dat wordt, als de maatregelen worden doorgevoerd, 1200 euro voor de hele procedure. Dus 600 euro per persoon”, rekt hij voor. „Dat is wel een heel groot verschil met nu.” Degene die het vervolgens niet eens is met de uitspraak van de rechter moet bijna 4400 euro neertellen als hij daarna in hoger beroep wil.

Wildwestmaatschappij

„We ondergraven op deze manier ons eigen rechtsbestel en creëren een wildwestmaatschappij door ruim baan te geven aan oplichters”, verwacht Gelderloos van de VSAN. „Mensen die kwaad in de zin hebben, weten dat hun slachtoffers eerst met hoge kosten worden geconfronteerd als ze naar de rechter zouden stappen, en gokken er dus op dat er toch geen gerechtelijke procedure volgt. Een goed voorbeeld hiervan is dat wie voor gefinancierde rechtshulp in aanmerking wil komen, moet aantonen dat om minstens vijfhonderd euro gaat. Nu zijn er al incassobureaus die mensen aanslaan voor net geen vijfhonderd euro. Dus hebben eventuele klagers dan geen recht op bijstand. Zelf een advocaat in de hand nemen kunnen ze niet, dus betalen ze wel.”

